

Preferencje partyjne po zaostrzeniu kryzysu konstytucyjnego

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Badanie preferencji wyborczych realizowane było niedługo po ogłoszeniu niekorzystnego dla PiS wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który uznał, że grudniowa nowelizacja ustawy o Trybunale jest niezgodna z konstytucją. Tuż przed rozpoczęciem badania 11 marca Komisja Wenecka opublikowała swoją opinię w sprawie konfliktu wokół Trybunału, rekomendując rządowi opublikowanie jego orzeczenia. Wzmogło to naciski na rząd, aby uwzględnił wyrok Trybunału. Jego publikacja została uznana przez najważniejsze ugrupowania opozycyjne za warunek podjęcia rozmów w sprawie wypracowania porozumienia dotyczącego Trybunału Konstytucyjnego.

W połowie marca chęć udziału w hipotetycznych wyborach do Sejmu i Senatu zadeklarowało 62% ogółu ankietowanych¹. W ostatnich tygodniach zainteresowanie uczestnictwem w wyborach parlamentarnych nieco zmalało (od lutego o 5 punktów procentowych).

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nich udział?*	Wskazania respondentów według terminów badań**							
	2015			2016				
	7–15 X	14–21 X	XII	7–14 I	21–28 I	II	2–9 III	12–19 III
	w procentach							
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	62	68	64	67	63	67	64	62
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	23	17	12	13	17	12	13	16
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	15	15	24	20	20	21	23	22

* W październiku 2015 roku pytanie brzmiało: „Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Sejmu i Senatu, które odbędą się 25 października?”

** Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

¹ Badanie przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 12–19 marca 2016 roku na liczącej 1007 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Zdecydowanym liderem rankingu partii i ugrupowań politycznych pozostaje Prawo i Sprawiedliwość. Chęć głosowania na partię Jarosława Kaczyńskiego zadeklarowało 34% potencjalnych uczestników wyborów. Od początku marca PiS straciło 3 punkty procentowe, powracając tym samym do wyników, którego uzyskiwało w lutym. Na drugim miejscu znalazła się Nowoczesna Ryszarda Petru, z poparciem 16% zadeklarowanych wyborców. Trzecią pozycję zajęła Platforma Obywatelska, na którą chciałoby oddać głos 14% zapowiadających udział w wyborach. Wzrost notowań PO na początku marca okazał się zatem krótkotrwały i partia Grzegorza Schetyny powróciła do notowań z pierwszych miesięcy roku. Niewiele mniejszym poparciem niż PO cieszy się ruch Kukiz'15, którego notowania – po niedawnym spadku – wzrosły o 4 punkty procentowe (do 12%). Na wprowadzenie swoich przedstawicieli do Sejmu mogłaby liczyć także partia KORWIN, która zanotowała znaczący wzrost odsetka zwolenników (z 2% do 6%). Pozostałe ugrupowania otrzymały wyniki, które nie pozwoliłyby im na uzyskanie miejsc w Sejmie. Chęć głosowania na SLD zadeklarowało 4% potencjalnych wyborców, na PSL – 3%, a na Partię Razem – 2%.

Brak skryształizowanych preferencji partyjnych deklaruje 8% potencjalnych uczestników wyborów.

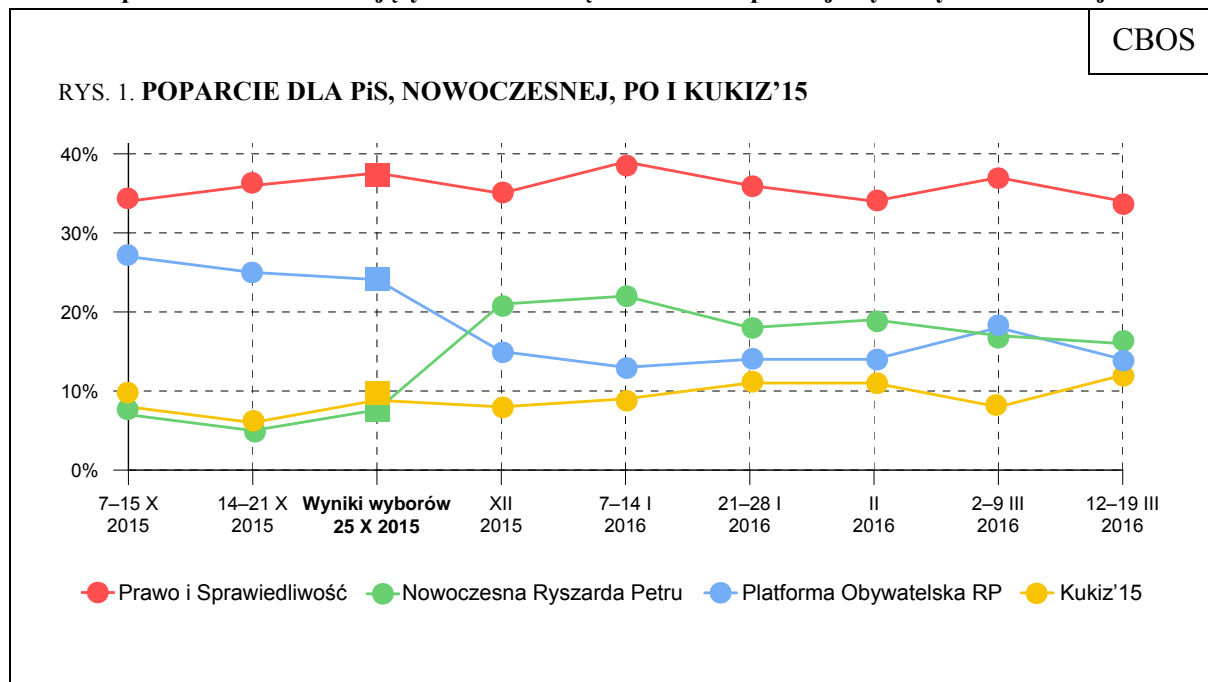
Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?*	Odpowiedzi osób deklarujących zamiar wzięcia udziału w potencjalnych wyborach								
	2015				2016				
	7–15 X	14–21 X	Wyniki wyborów 25 X	XII	7–14 I	21–28 I	II	2–9 III	12–19 III
	w procentach								
Prawo i Sprawiedliwość	34	36	37,58	35	39	36	34	37	34
Nowoczesna Ryszarda Petru	7	5	7,60	21	22	18	19	17	16
Platforma Obywatelska RP	27	25	24,09	15	13	14	14	18	14
Kukiz'15	8	6	8,81	8	9	11	11	8	12
KORWiN	3	4	4,76	3	3	4	3	2	6
Sojusz Lewicy Demokratycznej	6**	6**	7,55**	3	2	3	3	3	4
Polskie Stronictwo Ludowe	4	5	5,13	3	2	2	2	3	3
Partia Razem	1	<1	3,62	3	3	2	2	2	2
Inna odpowiedź	<1	<1	0,87	1	1	1	1	1	1
Trudno powiedzieć	9	11		6	5	7	9	8	8
Odmowa odpowiedzi	1	1		1	0	1	1	1	1
N=	566	757	15 200 671	629	714	622	668	661	621

* W październiku 2015 pytanie brzmiało: „Na kandydata którego komitetu wyborczego zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Sejmu 25 października?”

** Wyniki dotyczące KKW Zjednoczona Lewica SLD+TR+PPS+UP+Zieloni

Odpowiedzi osób deklarujących zamiar wzięcia udziału w potencjalnych wyborach do Sejmu

Wydaje się, że na zaostreniu kryzysu konstytucyjnego tracą strony najbardziej zaangażowane w spór polityczny wokół Trybunału: PiS, PO, w mniejszym stopniu Nowoczesna Ryszarda Petru. Wyborcy szukają innych możliwości głosowania. Na konflikcie zyskuje Kukiz'15 – ugrupowanie to może być postrzegane jako stosunkowo najmniej konfrontacyjne i najbardziej zainteresowane znalezieniem kompromisowego rozwiązania sporu – oraz, dość niespodziewanie, partia KORWIN. Oba ugrupowania przyciągają przede wszystkim młodych wyborców.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		62	16	22	1006
Płeć	Mężczyźni	66	12	22	475
	Kobiety	58	21	22	531
Wiek	18–24 lata	63	20	17	105
	25–34	59	23	18	191
	35–44	61	16	24	181
	45–54	58	17	25	147
	55–64	66	12	21	177
	65 lat i więcej	63	13	24	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	59	18	23	401
	Miasto do 19 999	54	15	32	118
	20 000 – 99 999	62	16	22	192
	100 000 – 499 999	62	19	19	182
	500 000 i więcej mieszk.	77	10	12	113
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	53	18	29	207
	Zasadnicze zawodowe	54	19	27	247
	Średnie	63	16	21	304
	Wyższe	76	13	11	249
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	81	10	9	95
	Średni personel, technicy	71	13	16	38
	Pracownicy adm.-biurowi	63	25	12	71
	Pracownicy usług	54	16	30	61
	Robotnicy wykwalifikowani	53	18	29	85
	Robotnicy niewykwalifik.	49	19	32	37
	Rolnicy	64	19	17	54
	Pracujący na własny rach.	69	15	16	73
	Bezrobotni	43	29	28	49
	Emeryci	62	14	24	240
	Renciści	55	12	33	65
	Uczniowie i studenci	73	14	13	76
	Gospodynie domowe i inni	48	23	29	61
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	76	7	17	128
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	62	16	23	90
	sekt. prywat. poza rolnict.	61	19	20	247
	prywatnym gosp. rolnym	61	22	17	59
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	43	28	29	115
	Od 650 zł do 999 zł	58	14	28	139
	Od 1000 zł do 1399 zł	66	14	20	158
	Od 1400 zł do 1999 zł	69	16	15	118
	2000 zł i więcej	80	9	12	163
Ocena własnych war. mater.	Złe	37	18	45	64
	Średnie	59	20	22	406
	Dobre	67	14	19	536
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	69	15	17	53
	Raz w tygodniu	67	14	19	438
	1–2 razy w miesiącu	62	18	20	158
	Kilka razy w roku	55	19	26	225
	W ogóle nie uczestniczy	52	20	28	125
Poglądy polityczne	Lewica	66	17	18	131
	Centrum	60	17	24	279
	Prawica	79	12	9	336
	Trudno powiedzieć	39	22	39	260

Tabela 2

		Na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?										Liczba osób	
		Prawo i Sprawiedliwość (PiS) (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Partia Razem	KORWiN	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	„Kukiz'15”	Nowoczesna Ryszarda Petru	Inna partia	Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem, waham się		Odmowa odpowiedzi
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		
Ogółem		34	14	2	6	3	4	12	16	1	8	1	621
Płeć	Mężczyźni	33	12	2	9	3	3	12	16	2	7	1	315
	Kobiety	35	16	3	3	2	4	12	15	1	9	0	306
Wiek	18–24 lata	16	12	4	27	2	4	24	2		9		66
	25–34	28	14	2	14			22	15		3	2	113
	35–44	29	12	6	3	1	3	14	17	2	13		110
	45–54	41	11		2	6	3	6	20	1	9	1	85
	55–64	43	13			6	6	6	20	1	5		118
	65 lat i więcej	40	20	1		3	5	4	15	1	9	1	129
Miejsce zamieszkania	Wieś	43	10	1	5	6	2	11	10	2	8	1	238
	Miasto do 19 999	35	20	4	6	3	7	4	11		11		63
	20 000 – 99 999	28	15	2	8	1	7	12	17	1	9	2	119
	100 000 – 499 999	23	18	3	6	1	3	17	21		6		113
	500 000 i więcej mieszk.	30	13	1	8		2	11	25	2	6	1	87
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	34	12	3	8	3	7	16	5	2	10	1	109
	Zasadnicze zawodowe	48	11	1	1	7	2	10	10	3	8		133
	Średnie	34	15	1	7	2	4	12	14		10	1	190
	Wyższe	24	16	4	9	1	2	10	27	1	5	1	189
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	27	16	1	5	1	3	6	35		5		77
	Średni personel, technicy	34	18		8		2	20	11		6		27
	Pracownicy adm.-biurowi	18	10	11	11	1	1	24	12		12		45
	Pracownicy usług	23	14		9			12	26		11	4	33
	Robotnicy wykwalifikowani	29	24		6	6		16	13		6		45
	Robotnicy niewykwalifik.	41	10	4		4	5	19	6		10		18
	Rolnicy	52			3	15	4	7	9	3	6		35
	Pracujący na własny rach.	18	17	2	6		3	8	31	2	11	2	51
	Bezrobotni	38	10			13	3	9	19		8		21
	Emeryci	43	17	1		2	6	5	14	2	10	1	148
	Renciści	64	10			4	8	5	5	4			36
	Uczniowie i studenci	17	10	5	25	2	3	26			11		55
Gospodynie domowe i inni	44	12	6	15		3	17	4				29	

Tabela 2 cd.

		Na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?										Liczba osób	
		Prawo i Sprawiedliwość (PiS) (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Partia Razem	KORWiN	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	„Kukiz’15”	Nowoczesna Ryszarda Petru	Inna partia	Trudno powiedzieć , jeszcze nie wiem, waham się		Odmowa odpowiedzi
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		
Ogółem		34	14	2	6	3	4	12	16	1	8	1	621
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	33	20	5	4	2	2	9	15		11		97
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	29	10	3	11	1	5	14	22		3	2	55
	sekt. pryw. poza rolnict.	20	16	1	6	2	1	17	26	1	9	1	150
	prywatnym gosp. rolnym	50			3	15	4	6	13	3	6		36
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	43	9	3	6	9	1	8	12	2	6		49
	Od 650 zł do 999 zł	51	4	2	1	5	2	18	11		7		80
	Od 1000 zł do 1399 zł	35	13	5	4	2	8	12	9	3	9	1	104
	Od 1400 zł do 1999 zł	35	20		6		3	11	20		5		81
	2000 zł i więcej	23	22	4	10	2	1	10	24		4	1	129
Ocena własnych war. mater.	Złe	53	16			3	7	5	13		3		24
	Średnie	35	15	1	3	4	5	9	15	1	11	1	238
	Dobre	32	13	3	9	2	3	14	17	1	6	1	360
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	52	13		4	2	6	15	4	3			36
	Raz w tygodniu	44	13	0	5	3	2	10	12	1	9	1	293
	1–2 razy w miesiącu	35	15	1	10	4	5	11	12		7	1	99
	Kilka razy w roku	18	18	5	5	4	3	16	21	1	8	1	124
	W ogóle nie uczestniczy	7	11	7	12	2	10	13	31		7		65
Poglądy polityczne	Lewica	5	21	7	3	5	16	3	35		4	1	86
	Centrum	18	17	2	5	6	3	15	21	2	12		167
	Prawica	55	9	0	9	1		10	10	0	4	0	267
	Trudno powiedzieć	29	16	3	2	1	4	19	6	3	15	2	101